

ÇORUMLU

Çorum Halkevi Dil ve Edebiyat Şubesi Tarafından
Ayda Bir Çıkarılır

Sayı : 53

1 Mart 1945 Kuruluşu: Nisan 1938

İÇİNDEKİLER

	Sahife
1 — Halkevleri ülkü, birlik ve beraberlik kaynağıdır B. Miyak	1555
2 — Beşiktaş Muhafızı Müşir Hacı Hasan Paşa . Nazmi Tombuş	1558
3 — Yiğite kılıç, köleye kırbaç . . . . . Macide Ataman	1566
4 — 13 üncü yıldönümünü kutlama	1568
5 — Kuşsaray köyünde derlenen bilmeceler . . . . . L. Ünsal	1566
6 — Cönklerden derlemeler . . . . . Eşref Ertekin	1515
7 — Vesikalar	
8 — Çorumlu (Tarihî piyes) . . . . . Nazmi Tombuş	1

Halkevleri Ülkü, Birlik ve Beraberlik Kaynağıdır

BAHRİ MİYAK
Çorum Ortaokul Türkçe Öğretmeni

Bundan 13 yıl önce, 19 - Şubat 1932 de, yurdun 14 bahtiyar bucağında, kültür ve ülkü meşaleleri halinde 14 Halkevi; İnönü'nün kudretli eliyle Atatürkün dehasından nur almıştı.

Bütün Türk yurtdaşlarını eşit şeref mevkiinde gören bir zihniyetle kurulmuş bu kutsal çatıların altında, bu gün, bu çırağlardan 800 den fazlası milli bütünlük içinde, özenli bir kültür çalışması için karanlıklara nurlu ışıklarını salmaktadır.

Ulusların eğitim ve öğretimlerinde ve geleceğe güvenli adımlarla yönelmesinde klâsik araçlar ve kurullar o'ullardır. Ulus, sosyal bir uzuvlanmadır. Milli bir varlık olarak yetişip teşkilatlanmak için yalnız okul kadrosundaki çalışmalar, yetimli değildir.

Gerçi, tam ve metotlu bir öğretim ve eğitimle aydın vatandaşlar yetiştirmek, ancak okul çerçevesi içinde mümkün olabilir fakat,

ulusça kitleleşmek için okulların yanında ve dizi dibinde muhakkak halk terbiyesi müesseseleri de bulunmak gerektir. Kitleleşmek, ancak bir arada, bir ve beraber olarak çalışmakla sağlanabilir. İşte bu birliği ve beraberliği temin edecek olan, Halkevleri ve Halkodalarıdır.

Bu gün, en başarılı öğretin heyetlerine, en mükemmel okul binalarına ve ders materyallerine sahip uluslarda bile, halkı yetiştirmek, ulusu kitleleştirmek için ayrı halk eğitimi müesseseleri en ön plânda gelmektedir.

Halk eğitimi bir çeşit self edükasyondur. Yani kitlenin cüzleri kendilerini ve dolayısıyla birbirlerini yetiştirirler. Bu suretle cüz fertler mükemmelleştikçe kitlede kemale yaklaşacaktır. Hepimiz, malik olduklarımız için geçmişlere ve asırdaslarımıza pek çok şeyler borçluyuz.

İstikbalin ışığı olan gençlik, mütemadiyen yetişen ve yetiştiren bir çalışmanın içinde yaşatılmalıdır. Cumhuriyet Halk Partisinin halkeyleri ve odalarıyla takip ettiği gaye, ulusu şuurlu, birbirini anlayan, birbirini seven, bilgiye bağlı bir halk kitlesi halinde teskilâtlandırmak ve uzuvlandırmaktır. Bunun için, geniş halk kitlesinden bilgileriyle, görgüleriyle, duyguları ve sezileriyle üstünlük göstermek imkânına sahip olanların; cemiyetle, cemiyet içinde, cemiyet ten bir fert gibi çalışmayı gönülden isteyip özlemeleri gerekir. İlerletici, yükseltici, götürücü, yetiştirici unsurlar; muhtaç olanların önüne düşmekten ibaret olan vazifelerini unutmamalıdır.

Halkevleri, kültürlüleşme ve kitleleşme seferberliğinde, her aydın silâh altına çağırıştır. Hepimizin tutacağımız bir cephe parçası olacaktır. Çalışmalarımızın verimini yalnız kendi yaramıza ayırdığımız, cemiyetle işbirliği etmekten kaldığımız an, milyonlar içinde matematik anlamıyla bir "sayı,, dan daha ileri bir değer ifade etmeyiz. Biz, herbirmiz birer "vahit,, değiliz. Bir demir çekiç, milyarlarca atomdan ibarettir. Fakat ortada mevcut olan, atomlar değildi çekiçtir. Bunun gibi Türk milletinin mukadderatını sağlayacak olanlar tek tek fertler değil; iyi yetişmiş fertlerin teşkil ettiği kitledir. Cemiyetleşme, kitleleşme, uzuvlaşma, fikri halkevlerinin kurulmasını

sebebi ve bu alandaki çalışmaların temelidir. En büyük kudret cemiyettir. Halkevlerinin arkadaşlık ve samimiyet havası içinde Türk ulusu tek tek olmaktan çıkarak sulpleşecek, cemiyetleşecek; hacmi, irtifai ve cevheriyle bir granit bloku halinde istikbalin sonsuz ufuklarına irtisam edecektir.

Bu iş güç ve büyüktür; fakat «büyük kuşlar yenecek büyük dalga arar» Bu büyük davayı başarmak için metodlu, programlı, sabırlı bir zihniyetle bir ve beraber olarak çalışmaktayız; bir ve beraber olarak çalışacağız.

Bize bu direktifi, ünlü Şefimiz İnönü, 14 yıl evvel şu sözleriyle vermişti :

«Geçmişte olduğu gibi, her hangi bir yarında yine bir çok çetin imtihanlar vermekte muhtar kalırsak, ki biz her gün o imtihanları vermeğe hazırız, o gün de başlıca güvencemiz kuvvet, bütün milletin ideal için gösterdiği gibi yine de göstereceği birlik kuvvetidir.»

«Halkevleri, fikir olarak ve müessese olarak, mesuliyet mevkiinde bulunan siyasî Partimizin bütün özünü ve varlığını halkın geniş tabakalarını anlatması ve sevdirmesi için; mühim bir merkezdir.»

«Halkevleri, vakit vakit siyasî icraatımızdan dahi açık alımla, temiz yürekle halka hesap vereceğimiz yer olacaktır. Halkevlerini halkın külfetsizce ve yüksek gayeler için daima toplanmasını temin eden bir vasıta ve bir yer addetmek, yalnız bu kadarı dahi bunun büyük bir millî müessese olduğunu anlamak için kâfidir.»

Eşsiz Millî Şefimiz, Halkevlerini bize böyle anlatıyor ve biz onu milletimizin en büyük manevî kudreti olan millî birliğin kaynağı ve sembolü olarak taşıyoruz.

Hadiseler, bir ve beraber olan milletlerin ayakta bir Bazalt kayaya gibi durduğunu, bölük bölük, parti parti olanların ise dağılıp çöktüğünü göstermiyor mu?

Mazinin ufuklarından bir çelik kalkan gibi tam ve bölünmez bir kütle halinde doğduk; istikbalin semasında bir güneş gibi bir ve birleştirici bir unsur halinde ileri, daima ileri; zafere, daima zafere gidiyoruz.

Beşiktaş Muhafızı Müşir

HACI HASAN PAŞA

52. sayıdan

— Ver şu elindeki sopayı...

Dedi ve Zeybek Mehmedin elindeki sopayı kavriyerek saray avlusuna girdi. Bu sopa, kalınca bir başparmak çapında ve bir kulaç uzunluğunda bir kızılçık dalı idi. Sopanın elle tutulacak yeri delinmiş ince bir sıırım geçirilmişti. Hasan Paşa, sopayı alır almaz, bu sıırım bileğine taktı. Saray binasının kapısına doğru koşmaya başladı.

Kapıya geldiği zaman, feci bir manzara ile karşılaştı. Muhacir kıyafetinde birçok adam, odalardan odalara, salonlardan salonlara koşuyor, korkudan feryat ederek kaçışan, köşelere, bucaklara saklanmaya çalışan saraylıların üstüne yürüyerek:

Padişahım çok yaşa..

Diye bağıriyorlardı. Bu esnada Hasan Paşanın gözü somaki direklerle müzeyyen geniş merdivenlere çarptı. Birdenbire tanıyamadığı iki adam, Sultan Muradın koluna girmiş, onu sürükliyerek merdivenlerden indirmeye çalışıyorlardı. Gecelik entarisinin üstüne ince bir şal bağlanmış olan sabık padişahın beline iki tabanca sokmuşlar, eline de bir tüfek vermişlerdi.

Bu zavallı mecnun, iradesiz bir halde, koluna girenlerin sevkine tâbi olarak merdivenlerden iniyor ve başını iki tarafa sallıya sallıya:

— Lo.. Lo.. Lo.. Lo..

Diye bağıriyor, gûya:

— Padişahım çok yaşa.

Diye velvele koparan muhacirlere uymak istiyordu.

Hasan Paşa, müzeyyen somaki taşlarından birisini siper aldı. Sultan muradı sürükliyenlere baktı. Sabık ve mecnun padişahın sağ

kolundaki acayip kavuklu ve softa kıyafetli adamı tanıyamadı. Fakat sol taraftakine bakınca:

— Vay kerata..

Diye bağırdı. Çünkü bu adamı görür görmez tanımıştı (Nişli Salih) denilen bu adam, (Sırp muharebesi) esnasında (Muavene Taburu) binbaşısı iken düşmana casusluk maksadile firar etmiş ve bir hayli arandığı halde ele geçirilememişti.. Şimdi bu ahlâk ve seciye de bir adamı, Sultan Murat gibi şoursuz bir zavallının kolunda görmek, şüphesiz hayıra delâlet edemezdi.

O dakikaya kadar hâdiseye adı bir çapulculuk nazarile bakan Hasan Paşa, derhal vaziyeti kavradı. Devlet ve milletin başına büyük bir felâket getirmek ihtimali olan bu adamla arkadaşına karşı yapacağı şeyi tasarladı. Bir adım geri çekildi. Elindeki sopayı çelik gibi parmaklarının arasına güzelce yerleştirdi. Onlar merdivenden inip de önünden geçerlerken Hasan Paşa birdenbire yerinden fırladı. Sağ taraftaki adamı, başına indirdiği yıldırım gibi bir sopa darbesile yere yuvarlandı

Öldürdüğü adam (Ali Suavi) idi.

○ İkinci darbeyi, baskın hadisesinin en mühim kahramanlarından (Nişli Salih) yedi. Bu da sopayı yer yemez, biruh olarak yere serilmişti.

O sırada, asker yetişti. Kısa ve kanlı bir mücadeleden sonra, vak'a teskin edildi. Sultan Hamidin iradesiyle derhal toplanan bir komisyon tarafından tahkikata girişildi. Bu tahkikatın selâmetle icrası için de, bazı kimselerin tevkifine karar verildi.

Bu arada, Hasan Paşa da tahtı tevkife alınmıştı. Bir hafta süren istintak esnasında Hasan Paşa kendisini çok iyi müdafaa etti. (Ali Suavi) ile (Nişli Salih) i öldürmekte mazur olduğuna dair makul sözler soyledi.

Divanharp huzurunda berat etmekle beraber Sultan Hamit tarafından birinci rütbeden Mecidi ve ikinci rütbeden Osmanlı nişanlarıyla taltif edildi. Aynı zamanda kendisine (Beşiktaş Muhafızı) unvanı verildi.

Bu unvan altında Hasan Paşanın vazifesi, büyük bir şümul kes-

bediyordu. Çünkü bu mıntakada, Sultan Hamidin taç ve tahtını tehlikeye düşüren iki mühim şahsiyet vardı. Bunlardan biri, (Hakanı sabık Sultan Murat) diğeri de, (Veliahti saltanat, Reşat Efendi) idi. Hünkâra yaranmak isteyenler, daima bu iki şahsiyetin ismini ellerinde bir alet gibi kullanıyorlar ve her vesileden istifade ederek bunları Sultan Hamide korkunç birer düşman gibi gösteriyorlardı. Buna da sebep yok değildi, Sultan Muradın validesi, mevki ve şöhret harisi bir kadındı. Velew mecnun bile olsa, evlâdının tahttan indirilmesini bir türlü hazmedemiyordu. Çırağan sarayına hapsolundukları gündenberi sönen oğlunun ikbalini, yeniden parlatabilmek için durup dinlenmeden, bıkip usanmadan çalışıyor, hatta bunu temin etmek maksadile Yunanlılarla bile ittifak ediyordu.

İlk zamanlar, Çırağan sarayının hariçle ihtilâtı büyük bir kay düşart altında değildi. Yalnız Sultan Murad, müstesna olmak üzere saraya mensup olanlara az çok bir serbestlik verilmişti. Hatta haftada iki üç gün kadınların sokağa çıkarak istedikleri yerde gezmelerine bibe izin verilmişti. Fakat bütün bu müsaadelerin suiistimal edildiği birer birer tahakkuk etti ve yavaş yavaş bu hürriyet tahdit edildi. Buna rağmen Sultan Murat mensupları ve bilhassa (Sabık Valide Sultan) 'la (Hünkâr cariyelerinden Nakşifent) ismindeki saraylı, kat'iyen fütur getirmiyorlar; o mecnun adamı tekrar tahta iclâs için hiç bir fedakâarlığı ihtiyardan geri durmuyorlardı.

Geceleri ortalık kararırp da' herkes yerli yerine çekildikten sonra, sarayın sahil cihetinde şüpheli kayıklar ve sandallar dolaşiyor, kadın kıyafetine girmiş olan bazı kimselerin, harem dairesine kadar girip çıktıkları haber alınıyordu. Şultan Hamit (Sabık Valide Sultan) ın gizliden gizliye çevirdiği bu entrikalardan bizar olmakla beraber tahta henüz çıktığı için bu hallere karşı şiddetli hareket etmekten içtinap ediyor; sadece sarayı tarassut ettirmekle iktifa ediyordu.

Faka Ali Suavi hâdisesi, birden bire Sultan Hamidin gözünü açmış, bu meselenin artık ihmal edilmeyecek bir keyfiyet olduğunu hünkâra anlatmış.. Buna binaen Hasan Paşaya vâsi bir selâhiyet vererek (Beşiktaş Muhafızı) yapmıştı.. Sultan Hamit, hususi vazifeler verdiği adamların gerek şahsiyetlerini ve gerek şahsi kanaatlerini

inceden inceye tetkik eder daima onları kanaatlerine müteveccih yollara sevkederdi. Bu mesleği takip eden Sultan Hamit, Hasan Paşanın Sultan Azize (ubudiyet) derecesinde merbut olduğunu bilmekle beraber Sultan Murat ile onun taraftarlarına husumet beslediğine de kanidi.

Filhakika Hasan Paşa, cahil ve saf olduğu için evvelâ (emperyalist) bir adamdı. Eski bir zihniyetin kurbanı olarak (padişahlarda yedi evliya kuvveti) olduğuna inanırdı. Bu zihniyeti taşımakla beraber Sultan Aziz'in haşmet ve azametli tavırları, bu ümmi ve basit adamı büsbütün cezbetmişti. Binaenaleyh bu kadar gözünde büyütüğü bir padişahı hal'edenlere ve sonra -her ne şekilde olursa olsun- onun ölümüne sebebiyet verenlere kalben bir husumet beslemesi de tabii idi. İşte bu esbap dolayısıledir ki, Hasan Paşa kendisine tevdi edilen vazifeyi, büyük bir memnuniyetle kabul etmişti.

Maamafih, Hasan Paşa bu husumetini daima kalbinde saklamış ve (efendisi) nin intikamını almak için en küçük bir teşebbüste bile bulunmamıştı. Hattâ, bir kaç sene, sarayın gerek deniz ve gerek kara cihetindeki kordon hattını bile daraltmamıştı. Onun bu suretle hareketi birçok jurnalcılara sermaye oluyor; meselâ bir gece, Çırağan rıhtımına bir sandalın yanaştığına, diğeri bir gün, sarayın etrafında şüpheli adamlar dolaştığına dair mütemediyen jurnallar veriliyordu. Her defasında Hasan Paşaya verdiği mükerrer emirlerle sıkı bir inzibat tesis ettirmiş ve artık Çırağan sarayının hariçle olan irtibatını büsbütün kestirmişti.

Hasan Paşanın arada sırada Çırağan sarayına girerek Sultan Murada dayak attığı ve seray erkânına zulüm yaptığı kat'iyen yalandır. Vazifesinin pek çok şiddet göstermiye müsait olmasına rağmen Hasan Paşa, Sultan Muradın vefatına kadar gerek kendisine ve gerek mensuplarına derecelerine göre- hürmet göstermekte kusur etmemiştir.

Hattâ, bu cihet de jurnalcıların gözünden kaçmamış, bir aralık (Hasan Paşanın Sultan Muratla ittifakı var. Onu beraber alıp Rusya'ya kaçacak) diye bir çok jurnallar verilmesine kapı açmıştı. Lâkin, herşeyin hakikatini çarçabuk öğrenen Sultan Hamit, Hasan Pa-

şanın bu vazifeyi nasıl bir hisle kavradığını bildiği için bu jurnal-
lara kulak asmamış; hattâ sık sık kendisini taltif ile nihayet as-
kerliğin en yüksek aübbesi olan (Müşir) liğe kadar çıkarmıştı.

Hasan Paşa, hiçbir sızıltıya maydan vermeden senelerce bu va-
zifeyi ifa etmişti. Nihayet bir gün, mutadının hilâfına olarak ikinci
vaktine doğru evine keldi. Bu vakitsiz geliş, evde bulunanları hay-
rete düşürmüştü... Paşanın her zaman kıpkırmızı olan dolgun ya-
nakları, tamamen solgun; dimdik vücudu, âdeta ağır bir yük altın-
da ezilmiş gibi yorkundu. O aralık ikinci ezanı okunuyordu. Pa-
şanın refikası, endişe ve ıztırapla sordu:

— Sizi, bir tuhaf görüyorum.. Hasta mısınız.. Yoksa yine aley-
hinizde Efendimize bir jurnal filân mı verdiler?

Paşa, bu suali hiç anlamamış gibi hareket etti. Sadece:

— Benim seccademi getirin.

Demekle iktifa etti. Seccadeyi getirdiler. Yere serdiler. Paşa,
derhal namaza durdu.... O namaz kılarken, evdekiler arasında, he-
lecanlı bir fısıltı cereyan ediyor ve şimdiye kadar bu metin adamı
hiçbir gün bu vaziyette görmedikleri için her halde fevkalâde bir
şey olduğuna hükmevliyordular.

Bu telâş arasında paşa namazını ikmal etti. Duaya başladı. Fa-
kat dua, uzadıkça uzuyor, ellerini semaya kaldıran Hasan Paşa,
bu dua esnasında büyük bir hvyecan ve teessür gösteriyordu. Bu
esnada refikasile oğulları, kapının yanında duruyor, bu hallere
hiçbir mana veremiyerek Paşanın harekâtına hayretle bakıyorlardı..
Hasan Paşa duayı bitirdi. Ellerini yüzüne sürdükten sonra, seccade-
nin ucunu kıvırdı. Ayğa kalkmadan yan tarafa dönerek, seccade-
nin üzerinde oturdu. Sedire dayandı. Ayakta duranlara baktı:

— Bana bir su veriniz.

Dedikten sonra önüne baktı... Refikası, artık endişe ve ıztıra-
bını saklıyamadı:

— Sizde bugün bir hal var. Allahaşkına söyleyiniz.

Diye yalvarmaya başladı. O zaman Hasan Paşa, derin bir teessür-
le, söylemeye başladı:

Hey gidi fani dünya hey.. Bilmem ki bunun nesine tamah ederiz,

Dört günlük ömür için biribimizin etini yer, kanını içeriz. Zengin
ol fakır ol. Padişah ol, sokak süprüntücüsü ol., Nihayet, şu ölüm
var mı yok mı? Hepsi bos...

Ayakta duranlar. bu mukaddemeden bir şey anlamıyor. bir an
evvel hakikati öğrenmek için sabırsızlanıyorlardı, Nihayet sabre-
demediler.

— Ne oldu.. Yoksa, efedimize mi bir hal oldu?,

Hasan Paşa, derin derin içini çekti.,

Ne olacak...Bugün de (bizim ağa) yı gömdük.. Şimdi, cenazeden
geliyorum.

Cevabını verdi,

Hasan Paşa, Sultan Murada (bizim ağa) derdi. Ona karşı kalben
husumeti olmakla beraber, şimdi ölümünden bir tassür duyuyor,
senelerdenberi büyük bir mes'uliyet altında ifa ettiği mühim bir
vazifeden kurtulduğuna memnun olması lâzimgelirken, bilâkis, kal-
binin büyük bir acı ile burulduğunu hissettiriyordu.

Hasan Paşa Sultan Muradın vefatı haberini aldığı dakikadan
itibaren bir teessür ve asabiyete kapılmıştı.

— Eh. artık bu dünyadan elini, eteğini çekti.. Varsın öteki dün-
yada amelinin hesabını versün.. Bize düşen, son dakikaya kadar
vazifemizi ifa etmektir.

Diyor ve kendi saf düşüncesine göre telâkkilerini izhar ediyordu.
Hattâ, bu safiyeti yüzünden biri Çırağan sarayında, diğeri de Sultan
Muradın mezarı başında iki mühim hâdise olmuştu.

Çırağan sarayındaki hâdisede iki mühim şahsiyet arasında âdeta
kan dökülmesine ramak kalmıştı. Sultan Muradın vefatını haber
alan Sultan Hamit, (geyfiyeti vefatı resmen tesbit etmesi lâzım gelen
itibba) dan maada bir de hususi heyet seçerek Çırağan sarayına
göndermistti,

Bu heyet; Zülüflü İsmail, tatar Şakir, Kabasakal Mehmet ve
Fehim Paşalarla mabeyn erkânından bazılarından mürekkepti.

Sultan Muradın biruh cesedi, teneşir üzerinde yatıyor, Zayıf
kulları, iki tarafa sarkıyordu. Uzun ve sararmış boynu melûl bir
veziyette sağ tarafına bükülüş' yarı açık gözleri derine gömül-

müştü. Evvelâ doktorlar bu cansız vücudü inceden inceye muayene ederek rapor vermişlerdi. Şimdi bu ikinci heyet de usulen cenazeyi görecek ve sonra da gözlerinin önünde tekfin ve techiz ettirerek kürültüsüzce götürüp (Yenicami) yanındaki türbeye defnedeceklerdi.

Heyeti teşkil edenler, yavaş yavaş naşa takarrüp etmiş dikkatle yüzüne bakıyorlardı. Hepsinde de az çok bir hürmet vardı. Fakat içlerinden Fehim Paşa ayrıldı. Sulta Muradın başucuna yeklaştı. Elini uzattı. O biruh cesedin başınaki perişan ak saçları kavradı. Başını şiddetle sarstı. Güya bu suretle, hakikaten ölüp ölmediğini anlıyacaktı. Fakat o anda Hasan Paşa, Fehim Paşanın koluna sarıldı Şiddetle geri çekerek onu naşın yanından ayırdı. Ve:

— Ne yapıyorsun?

Diye bağırdı... Fehim Paşa, birdenbire şaşırıp ve fakat kendisini carçabuk toparladı.

— Sen ne karışıyorsun.. Muayene edeceğim.

Diye mukabeleye davrandı. O zaman Hasan Paşa, yumruğunu kaldırdı:

— Hele elini sür.. Senin kafanı patlatırım. Ona, parmağının ucile bile dokunmak senin haddin değildir.

Dedikten sonra, Fehim Paşanın yüzüne karşı pek acı ve pek kötü bir söz fırlattı.

Fehim Paşa, bu hakarete dayanamadı. Revolverine davrand. Fakat yanındakiler, kollarından tutup dışarı çıkardıkları için hâdise büyümeden bu şekilde kapandı.

İkinci hâdise mezar başında olmuştu.. Zavallı Sultan Muradın naşı, saray hademelerinden mürekkep beş on kişi ile sessizce getirilmiş kabrin yanına vazedilmişti Nereye defnedeleceği hakkında sadır olan (irade), geç istihsal edildiği için, bilhassa yapılan lâhit henüz tamamen bitmemişti. Heyet, kabir ile cenazenin başında duruyor, işin bitmesini bekliyordu. Bu esnada Zülüflü İsmail Paşanın bir iş için oradan ayrılması icap etti Fakat Paşanın işi biraz uzunca sürdü. Halbuki bu sırada lâhdin işi bitmiş ve Sultan Muradın naşı da içine vazedilmiş, mermer kapaklar da yerine konarak toprak atılmıya başlamıştı.

Zülüflü İsmail Paşa gelip de bunu görür görmez, derhal itiraz etti:

— Durunuz, efendim, durunuz. Defnolunurken, ben görmedim. Malûm ya, iradei seniye var. Mutlaka yüzünü görmeliyim.

Dedi.. (İradei seniye var) sözü, herkesi durdurmuştu. Yenibaştan toprağı çektiler. Baş tarafa gelen mermer kapağı kaldırdılar. Üzerine topraklar dökülen, beyaz kefeni açtılar. Bu talihsiz padişahın balmumu gibi sapsarı kesilen melûl ve mağmum çehresini son defa olarak meydana çıkardılar. Bu sararmış ve muztarip çehrede sanki:

— Benden ne istiyorsunuz.. Mezarımda da mı rahat bırakmıyorsunuz.. Hepinize lânet olsun.

Diyen bir mana ve ifade vardı. O zaman Hasan Paşa dayanamsdı:

— Allah hepinizi kahretsin.. Utanın yahu.. Şu önünüzde yatan mevtaya bakın da ibret alın.. Bari bunun karşısında olsun riyakârlık yapmayın.. Yarın hepiniz bu kara toprağın altına gireceksiniz.. Diye söylenmeye başladı.

Her iki hâdise de, Sultan Hamide pek mnbalâğalı bir surette jurnal edilmişti. Fakat Sultan Hamit, bunlardan dolayı Hasan Paşaya bir tek söz söylemedi. Hünkâr, esasen Sultan Muradın vefatından dolayı bir teessür hissetmişti. Hasan Paşanın, merhum biraderine karşı gösterdiği hürmet, bu teessürlü zamanında bilâkis onu mumnun etmişti

Hattâ, Sultan Muradın vefatından birkaç gün sonra, bir iş için saraya giden Hasan Paşa, Sultan Hamidin baş muhasibi (Cevher Ağa) ile konuşurken:

— Artık Efendimizin bana ihtiyacı kalmadı... Bir takım itin, köpeğin şerrine uğrayıp gözden düşmekden... Ve şurada burada sürünmektense hemen Allah, iman selameti verse de yüzümüzün akile şu darı dünyadan göçüp gitsek...

Demiş, Cevher Ağa da bu sözleri derhal Sultan Hamide yetiştirmiş. Sultan Hamit, derhal Hasan Paşaya (selâmi şahane) ile beraber:

— Bilirim.. Beni amcam kadar sevmez.. Ve sevemez... Fakat, vazifeye merbutiyet hususundaki kıymetini takdir ederim. Şunun bunun için söylediği sözlere de hak veririm. Söyleyiniz, ben sağ oldukça ona zeval yoktur.

— Sonu var —

Yiğite kılıç, Köleye kırbaç

Macide Ataman

Tarih yüzüne bir efsanenin karanlığı ile doğan İskitlerin yurdu Hazar denizinin doğu ve kuzey kıyıları idi. Komşuları Sakalar ve Masacetlerle arasız bir dögüş içinde yaşıyorlardı. Bir gün bu sonu gelmez savaştan bezerek batıya göç ettiler. Volga nehrini aştılar. (İsanın doğumundan 639 yıl önce) Karadenizin kuzeyinde Don ve Dinyeper nehirleri arasındaki ölkede yerleşmiş bulunan Kimmerler savaşçı bir Ulustu. Bununla beraber İskitlerin gelmeleri onları fena halde ürküttü. Savaşa yanaşmadan Kafkas dağlarını aşarak Anadolu'ya daldılar. İskitler bu iki nehir arasına yerleştiler ve bir devlet kurdular. Kısa bir zaman sonra yeni yurtlarında kendi kölelerini bekçi bırakarak Kimmerlerin peşine düştüler. Kafkas dağlarını aşarak İran içlerine daldılar. Midye Hükümdarı Keyahsar her yıl vergi vermeyi kabul ederek yurdunu kurtardı. İskitler Asurluların yurtlarını baştan başa zaptettiler. Mezopotamya'ya indiler Geldaniye şehirlerini çignediler, Suriyeye yöneldiler oradan Filistine indiler geçtikleri yerlerdeki Ulusları haraca bağlaya bağlaya Mısır hududuna dayandılar. Mısır Hükümdarı birinci Pisamti bir çok hediyeler ve bağışlarla İskitlerin gönlünü aldı ve Misiri kurtardı. Her savaştan bir zafer kazanan İskitler her zafer sonunda biraz erimişler ve zayıflamışlardı geriye dönerken önceleri yendikleri Ulusların saldırmalarıyla karşılaştılar. Biraz daha eridiler Midyeye döndükleri zaman ise Keyahsar'ın bir hilesine uğradılar. Keyahsar vergi vermeyi andlaşma ılı kabul ettiği Ulusun büyüklerini bir şölene çağırdı. Şölen arasında ansızın İskit büyüklerini bastırarak hepsini öldürttü başsız kalan İskitler dağılmadılar fakat dögüşe savaşa Kafkas dağlarını aşmak ve yurtlarına dönmek zorunda kaldılar. Kendi

yurtlarını döndükleri zaman sınır boyunda güçlü kuvvetli bir ordu kendilerini karşılamış yeni bir savaşa hazırlanmak gerekti fakat çok yıpranmış olduklarından bu orduyu güçleriyle yenemeyeceklerini anladılar. Bu çaresizlik içinde bunalmış dir durumda iken dikkat ettilerki karşılarındaki ordu ayrılırken yurt bekçisi olarak bıraktıkları kölelerden vücuda gelmiş bir orduydü. İskitler iş göremeyecek olan silâhlarını atarak kırbaça sarıldılar köleleri üzerine kırbaçla yürüdüler köleler bir an için savaş için toplanmış bir ordu olduklarını unuttular kölelikleri akıllarına geldi. Çil yavrusu gibi dağılıp meydana boş bıraktılar. İskitler silâhlarıyla giromedikleri yurtlarına bu defa kırbaçlarıyla girmişlerdi.

13 üncü yıldönümünü kutlama

Halkevlerinin 13 üncü kuruluş yıldönümünü sonsuz bir sevinç içinde kutladık. 25 Şubat 945 Pazar günü saat 15 te evimiz salonunu dolduran büyüyük bir çoğunluk, Ankara Radyosu ile yayınlanan Başbakanımızın değerli söylevleri alkışlar içinde dinlenmiştir.

Bu genel programdan sonra evimiz Dil Edebiyat Komitesi üyesinden Ortaokul Türkçe öğretmeni Bahri Miyak, büyük gün hakkında önemli bir sövlev okumuştur. Bu söylevde Halkevlerinin kuruluşundaki amaçları açıklıyarak verimli sonuçlarını ögmüşlerdir.

Evimiz Güzel Sanatlar Kolu, hazırladığı konserde beş marş ve beş millî havayı koro halinde dinletmiş ve sürekli alkışlar toplamıştır.

Evimizin Güzel Sanatlar Kolu üyelerinden seçilen bir grup, ün vermiş olan Çorum Halayını bütün incelikleri ile oynamışlardır. Her figürü ayrı bir alkış tufanına vesile teşkil eden güzel halayın bitişiyle gündüz programımız sona ermiştir.

Bu kıtsal günün gecesi de zengin bir programla şenlendirilmiş, Sinema salonunda evimiz temsil kolu tarafından (Kanun Adamı ve Şikago Çiftçisi) piyesleri temsil edilmiştir.

Spor kolumuz tarafından da boks, güreş gösterileri yapılmış, Millî oyunlar oynanmıştır.

Bu program, beliren kamu isteğine uyularak ikinci gecede tekrar edilmiştir.

Kuşsaray köyünde

DERLENEN BİLMECELER

Derleyen : Lütfi ÜNSAL

- 1 — Karanlıkta kedi var - eğri büğrü budu var (dagarcık)
- 2 — Tek gezer çiftyürür - âlemin karnını doyurur (Öküz)
- 3 — Mum üstünde mum durur - cim üstünde cim durur Allahın üstünde kim darur. (İnsanın rızkı durur)
- 4 — Kendi tok gölgesi yok (buğday kuyusu)
- 5 — Ağzından yer - burnundan kusar (ibrik)
- 6 — Bir oğlum var üç bacak - alır atar kuçak kucak (anadut)
- 7 — Su içer südüklemez (tavuk)
- 8 — Ot yer su içmez (ipek böceği)
- 9 — Bana bakar - sana sokar (kaşık)
- 10 — Sayısı sayılmaz tadına doyulmaz (haşhaş)
- 11 — Bir kaç çöpün çatağı - bey oğlunun yatağı (beşik)
- 12 — Dağ başında mamur idim - yeşil başlı emir edim - Allah beni şaşırıldı boklu dama düşürdü (çalğı süpürgesi)
- 13 — Ayna gibi ışılar - yılan gibi fişılar. (tırpan)
- 14 — Allahtan küçük - Peygamberden büyük (kuran)
- 15 — Kertil kürtül - on iki imamı ver kurtul. (horoz ibiği)
- 16 — Kafası darak - kuyruğu orak. (horoz)
- 17 — Küçük kazanımın aşı pek tatlı (fındık)
- 18 — Dünyayı tutar - denizi tutmaz. (kar)
- 19 — Serpenek altında akkuşlar, (diş)
- 20 — Yer doymaz - oturur kalkmaz - gider gelmez. (ocak, ateş, duman)
- 21 — Başı sarıklı bir hoca - anana kerkinir her gece. (yayık)

- 22 — Yer altında gezerim - yeni gelinden güzelim. (çift demiri)
 23 — Köy içinde cinkıllı çavuş. (bakraç)
 24 — Köy içinde ködek çomba. (soku)
 25 — Dam üstünde bitli şalvar. (kırağı) sabahlayın kalkar -
 camiye bakar. (imam)
 26 — Sarp kayada sansar yuvası. (kulak)
 27 — Dam üstünde dâne oynar - geç geç denim gene oynar.
 (mürdümük)
 28 — Geriden baktım ak taş g·bi - yanına vardım sütlü aş
 gibi (lahnalar)
 29 — Ağız içinde dil - haydi bunu bil. (Kaval)
 30 — Başındadır sarığı - elindedir sırığı - bunu bilmeyen eşegin
 kürüğü. (Bostan korkuluğu)
 31 — Hey karga gel karga - yittim yuvarladım oldu halka - cebi
 dolu kavurga. (Kuşburnu)
 32 — Keçi koydum meşeye - kibir kibir gevşeye. (sındı, makas)
 33 — Selvi söğüdün yaprağı - Hazreti Alinin toprağı. (kına)
 34 — Yol üstünde tava kaynar. (karınca)
 35 — Armudu aşıladım alıca - içinden çıktı delice - ne armuda
 benzer ne da alıca. (katır)
 36 — Kara koyun derisi - İstanbuldan berisi. (herk, nadas)
 37 — Dört kardeş bir kuyuya taş atar. (ineğin göksü)
 38 — Dam ardında teke bağlı - boynuzları beke bağlı. (kabak
 kökeni)
 39 — Tohumsuz biter - dünyaya yeter. (tuz)
 40 — Alaca yılan - bahçeyi dolan. (uçkur)

Cönklerden Derlemeler :

(Bektâşi Nefes Ve Şiirlerinden)

Derleyen : Eşref ERTEKİN

(Aşıkî)

Yaz gününde yezit olan sofunun
 Kış gelince mürâisi çok olur
 Bir pir gelüp geç meydâne deyince
 Ben sofuyum derde kalkar dinlenür

Şeldeki sırtında çıkar meydandan
 Hak varınca hisap ister ol candan
 Yüküm tuttum sanur lâli mercandan
 Varır ümit eder ana güvenir

Ben ahret azığın aldım mı sanur
 Hakkın hayeline yeldim mi sanur
 Bu doğru yol deyu bildim mi sanur
 Bu meydâne ölü kelse sağolur

Sofuyum deyu bir araya derilür
 Hak katine varıncağız yorulur
 Yedi tamu cehenneme sürülür
 İşte ozaman iniltisi bololur

Yalan deyil (Aşıkının) bu sözü
 Et içindir sofuların niyazi
 Başın sallanmıya şerbet ilâzım
 Kemreşir kemreşir kalkar dağılır

(ÂŞIKÎ)

Nice bir gözlerim ağlar gezersin
Ağlayanlar bir gün gülmez kalurmu

Gam ile vücudün dağlar gezersi
Desti kudret yaşın silmez olurmu

Hudadan erişti ahü zarımız
Elbet bir yola kor bizim barımız

Esüb bir taraftan ruzigârimiz
Bizi selâmete sarmaz kalurmu

Aşıkların günü geçmez yamansız
Yüce dağlar başı olmaz dumansız

Hak kefilimizdir bildik gümansız
Rakiplerden öcüm almaz olurmu

Ey gönül dostluğu olmaz ağyarın
Yolunda terketme namusu arın

Ahdine durmayan vefasız yârin
Cemali gülleri solmaz kalurmu

Mevlâye tevekkül olup durasın
Muradına maksuduna eresin

Sabreyle (Âşikî) bir gün göresin
Bize tağnedenler bulmaz kalurmu

(ALİ)

İlmi câvüdâne ereyim dersen
Verdiğin ikrare sahip ola gör
Mürşit didârinî göreyim dersen
Bâbi musahibe yüzün süre gör

Musahipten olaşnaye gitmeli
Meşrep ile rehberede yetmeli
Canı cana teni tene katmalı
Bülbül olup ol ırfanda öte gör

Dört kapununon ikidir divâri
Haydarı kerrardır anın mimari
Onyedi erkânın kurulu dâri
Kırk makamı yetmiş üçe kata gör

Yetmiş üçe eren görühi nâci
Anlara urdular elifli taci
Pir eşîği oldu mü münin haccı
Destuzadup eteğini tuta gör

(Alim) eder bu esrare ermeli
Yedi farzı üç sünneti görmeli
Uryan büryan hak cemine varmalı
Kemer bestolup erkân yata gör

(Sükûti)

Acıp can bir pula satar cânâni
Ne bilsün menâret ticaret nedir

Gendi ğendin fark eylemez imani
Bilmez hasanat ne seyyiât nedir

Erenler birinden pâyin almayan
Hidayet nurile derunı dolmayan

Ehli diller ile hemdem olmayan
Ne bilsün kemâli marifet nedir

Âşık isen pervaneden al haber
Aşk yoluna yakmak gerek balü per

Dost yoluna terketmeyen canü ser
Ne bilsün muhabbet meveddet nedir

(Sükûtiya) kul kefâni bilmeyen
Elifi noktayı bayi bilmeyen

Enbiyayı evliyayı bilmeyen
Ne bilsün şeriat tarikat nedir

Not: Bu dört parça dahi Cemal Keskin elindeki hususi cönkten derlenmiştir.

(Türkü)

Sular gelür Aka Aka
Dertli sinem yaka yaka
Dost yoluna baka baka
Gözlerim yolda neyneyim (1)

Sevdâ derler bilmezidim
Arka sıra yelmezidim
Gözün yaşım silmezidim
Geldi başıma neyneyim

Akar sular Çağlayınca
Dertli sinem dağlayınca
Ah edüben Ağlayınca
Gözlerim yolda neyneyim

Melekmişin güzel Melek
Çok kılırdım keçmez dilek
Aksi döndü çarhı Felek
Gözlerim yolda neyneyim

Memeler dönmüş turunca
Boyu uzun Beli İnce
Benim bir dânem deyince
Yandım kül oldum neyneyim

(1) Neyleyim ne Eyleyeyim yerimde Söylenir
Çorum Şivesidir.

(Diğer)

Dudumu versem hocaya
Okusa çıksa Heceye
Gailim uzun Geceye
Dudu **senin** tatlı dilin
Sarmalolmuş (2) ince belin

Dudum zülfünü daramış
Aşanamda (3) beni Aramış
Neyneyim Dudu Hoylamış (4)
Dudum **senin** Tatlı dilin
Sarmalolmuş ince belin

Hamamdan çıktık ikimiz
Âlemi tuttu kokumuz
İncüdür bizim yükümüz
Dudu **senin** tatlı dilin
Sarmalolmuş ince belin

Dağlardan keserler odun
Başımı yoluna kodum
Balda bulamadım tadım
Dudu **senin** tadlı dilin
Sarmalolmuş ince belin

(2) Sarılacak Çağa gelmiş demektir.

(3) Aşınanın galatıdır. Tanıdık demektir Sev-
gili yerinde kullanılmıştır.

(4) Öfkelenmek, Sinirlenmek.

Diğer türkü

Ben bu gün yarimi gördüm
Tâzelendi eski derdim
Çadırında Gülün derdim
Mahi Tâbâne yaslanmış

Şahinim koluma kondu
Kasdedüp Canıma indi
Ciğer yandı kebab oldu
Yürek Büryane Yaslanmış

Bir nazar kıldım ol şahâ
Saçı Sümbül Yüzü Mâhe
Gönül Yusuf gibi şâhe
Düşüp zindane yaslanmış

Gürbet ile Düşen Sinler (5)
Düşüp ah ederde inler
Katarlanmış siyah benler
Gümüş gerdâne yaslanmış

(5) Bir Nevi Sadâ inilti (Köpek gibi Sinliyor)
diye Söylenir.

Diğer türkü

Âlemde yârimi bana verseler
Bu fani dünyade malı neyleyim
Bir imdâd olursa Mevlâdan olsun
Hak bana yardımcı kulu neyneyim

Benim bir yarım var karşımda yatar
Ateşim yanmadan tütünü tüter
Yarımın dudağı Bal bana yeter
Arının verdiği Balı neyneyim

Yüce dağ başında lâleler biter
Yârimi görünce yüreğim atar
Yarımın Yanağı gül bana yeter
İllerin verdiği Gülü neyneyim

(Mevlevi Şeyhi İzzet dede ve mütevellisi Said Efendilerin vakıflarının müstesna olarak idâre edilmesi hakkında 11 teşrini evvel 1325 tarihli istid'âları zahrındaki muameleleri)

No : 394

Bu babda cereyan eden muamelenin beyanı Tahrirat müdiriyetine 12 teşrini evvel 1325

Evkafı Celâliyeden Mecidözü kazasının Çorak ve Sarılık kalemleri Aşarının mültezimlerinden alınacak senedin namlarına tanzimi istidasını havi sahibi imza İzzet dede ve mütevellisi Said Efendiler tarafından muti arzihal muhasebe' i liva Evkak Müdiriyeti derkenarlarından bahsen Amasya Mutasarrıfıyeti aliyesine 2 ağustos 1325 ve 306 nolu tahriratla izbar Çorak ve Sarılık kalemlerinin Vakfı Evkafı Celâliye misillü taşir edilemeyeceği 2 temmuz 1325 tarihli ve 192 nolu Tahriratı cevabiyede işar buyurulması üzerine Hoca Yusuf ve Ahmet hoca vakfından taamiye kısmı evkafı celâliyeden olmasına Mebni buna Evkaf İdaresinden Müdâhale icap etmeyeceği Meclisi İdâre'i Livanın 29 Teşrini sani 1325 Tarih ve 1235 Nolu Mukarreratından bulunmuştur olbabda 12 Minih

Müdiri Tahrirati Liva'i
Çorum

Kaleme 12 Minih

Mazbata tanzim edilmek üzere Meclisi İdare'i Livaya tevdi ve taktim olunur. 13 Teşrinî Evvel 1325

Müdiri Tahrirati Livâi
Çorum

Numro : 136

Evvel emirde bu babda beyâni Mutalaa edilme üzere bir kerede Evkaf Müdiriyetine tevdi tezekkür kılındı 17 Teşrini sani 1324

Meclisi İdâre'i Livâ'i
Çorum

Numro : 91

İşbu arzihal ve merbut ihbar name mutalâa ve tetkik olunduk-

ta mevlevi hane taammiyesine maşrut olunduğu iddia edilen Çorumda kâin Hoca Ahmet ve Hoca Yusuf Vakfının hasılâtı Çorum Kazası Dâhilinde Büged ve Aksunğur ve Karabürçek Karyelerile Mecidözü Kazasında İl Koyi ve Yakup Ağa Çiftliği Sarılık Karyesi ve Kürtler Mezraası ile Gökçe pınar, Karagöz oymağı Nam Karyelerden ibaret olduğu

Mevlevi Hane derğâhine ve mahalli saireye bir gûna teallukı olmayup şartı vâkıf vechile tanzımatı hayriyeden evvel mütevellisi marifetile aynen taşir ve idare oluna gelmekte iken bidayeti tanzımatta bil umum Evkafı Mülhakanın tahmisi bil icra bedele rabt olunduğu sırada işbu hoca Ahmet ve Yusuf vakfı Mutasarrıf ve zâviyedâri Damat Zâde Mütevellî Osman Efendi gendi menfeatini temin için Mevlevi Şeyhi ile uyuşarak bu vakfın taamiye kısmını mevlevi haneye terk etmek suretile müstesna evkafı Celâliyeden olduğunu iddia ve oyolda istihsal etmiş oldukları hilâfi hakikat bir kıta ilâmı şer'i üzerine bir kıtada berâti Ali Ahiz ve istihsal ederek olvechile şimdiye kadar müstesna olarak idare ve senevi otuz, kırk bin raddelerinde hukuku hazineyi izrar ede gelmekte oldukları bu babda alettevali vuku bulan ihbar ve şikavetten evkaf idaresi sicilinde mukayyet vakfiye münderecatından anlaşılmiş ve binaen aleyh devri sabıkta vukua getirilen bu gibi yolsuz muamelâtın şu devri mesudü Adalet ve Meşrudiyette dahi devami tecviz edilemeyeceğinden esasen evkafı Mülhakan olup Hilâfi Hakikat inhâ üzerine müstesna olarak idâre edile gelmekte olan vakfı mezkûrün emsali evkaf misillü bedele rabtı zımında alel usul bir kıta tahmis mazbatasının tanzımı babında işbu evrakın meclisi idârei emir ve havalesi kumsiyuni evkaf kararile arz olunur ol babda ferman 1 Teşrini sani 1325

Çorum Sancağı Evkaf Müdürü

No: 1129

İşbu arzuhal ile Mevlevi Şeyhi İzzet Dede tarafından bu babda başkaca verilen marbut diğer arzuhal ve Damat Zade Enver imzası ile muti kezalik merbut ihbarname ve Evkaf Müdüriyetinin balâdaki derkenarı okundu ve mebus Hoca Ahmet ve Yusuf vakfının mütevellisi Said efendinin müsteshap olduğu vakfiye ile tevliyet berati ve İzzet Dedenin taamiye hakkındaki berati tamamen görülüp tek-

kik olunursa vakfı mezkûrın varidatı nisfının tevliyete ve diğer nisfının birisi taamiye ve nisf diğeri kiraeti kur'ane meşrut olduğu tevliyet beratıle mamülün bih olduğu tezahür eden vakfiye münderecatından anlaşılmiş ve mezkûr üç cihetin hepsi ber mucibi vakfiyeevladı vakıfa meşrut ve mahsus iken Evkaf müdüriyetinin derkenarında beyan olunduğu vechile nasılsa ber takrip ile taamiye kısmı mevlevihaneye raptedilip İzzet Dedenin bu babda müsteshap olduğu berat istihsal edilmiş olduğu ve binaenaleyh bu vakıf esasen evkafı mülhakan iken tamamı müstesna evkaftan addedilerek kurayı mevkufe aşarının aynen taşir edilmekte bulunmuş idüğü ve tevliyet kısmı mumaileyh Sait efendiye ve taamiyesi Mevlevihaneye tevcih edilmiş olduğu halde tilâveti Kur'an ciheti ne evladiyet nede hariçten bir kimseye tevcih edilmiş olmayıp elyevim mahlul ve bu vazife şimdiye kadar ifa edilmiyerek mütevelliyeye me'kel olduğu bitahkik tazahür etmiştir. Evlâde meşrut olduğu halde taamiye kısmının ne skretle mevlevi haneye raptadılmış ve berat istihsal kılınmış olduğuna ve müteferriatı sairesine dair geçende Damad Zade Enver ağa tarafından vukubulan ihbar ve Evkaf idaresinden yazılan derkenâr üzerine Evkafı Hümayun nazarefi celilesine mazbata tanzım ve taktim kılınmış olduğundan bu babda nazareti Müşarün ileyhadan Şerefvarid olacak emre göre muamele icrası tabiidir. Tilâveti Kur'an cihetine gelince bunun beyan olunduğu vechile elyevim mahlul olup bu babda bazıları canibından evlâdı Vakıftan oldukları beyanile mahkeme'i şdr'iye'ye ifadei dava edilüp temyiz istihasında dahi bulunulması netice'i temyizde ve bu tilâvet ciheti evlâdı vakıftan birisinin uhdesine tevcih edilinceye kadar hem şartı vakıf yerini bulmak hemde varidatı me'kel olmaktan kurtulmak üzere Maarif Kumsiyununca ehil ve erbabından birisine münasip bir ücret verilerek tilâveti kur'an vazifesinin ifa ettirilmesi ve ciheti mezkûreye aid olan cüzhanlık rübüğü hisse varidatının tamamında vakfının maksadına te'afuk edeceği vechile bir nevi ceza olarak Maarifi ibtidaiye sandığına ahzi Heyetimizce cereyan eden müzakere neticesinde tekarrür etmiştir. Bu vakfın tamamının müstesna evkaftan olduğuna dair Amasya Mutasarrıflığına ibraz edilmek üzere mazbata ibrazine dair olan ve

mütevelli ile İzzet Dede tarafından dermeyan edilen istita ise bir suretle tervic edilemez çünkü taamiye kısmı müstesna evkaftan olsa bile tevliyet ve cüzhanlık kısmı evkafı Celâliyeden olmamakla müstesna olmadığı ve bedele tabi bulunulduğu bedihidir İzzet Dede Arzu ederse yalnız taamiye kısmının müstesna olduğuna tevliyet ve cüzhanlık müstesna olmayıp bedele tabi bulunduğuna dair mazbata verilir tevliyet hissesine gelince bu tevliyetin şimdiye kadar kaç seneden beri muhasibatı Rü'yet edilmemiş ise o vakıttan beri kâmil muhasebeleri görülüp bu babda bir gûna zimmetibulunmadığı tazahür etmedikçe tevliyet hissesi nizamı vechile bedele Rabtedilmedikçe Mütevelliye tevliyet ve idaresinin hiç bir şey verilmeyerek mavkufu sındık bulundurulması muktazıdır ve binaenaleyh işbu karar dairesinde ifayı muameleye tina edilmek üzere Evkaf idaresince bu karar görülüp aynen kaydedildikten sonra tilâveti kur'an muhassasatının burada olan kısmının Evkaf idaresinden ahzi ve Amasyada olan kısmının Mutasarrıflığından celbi esbabının istikmali ile istifasında Maarifi İbdidaiye sandığına irad kaydi vazife'i mezkûrenin muvakkaten ber minvali meşruh münasip bir zate ifa ettirilmesi hususunun Maarif Kumsiyununa havalesine karar verildi 16 Teşrinî Sani 1325

Maarif Kumsiyununa 16 Minih

Meclisi İdare'i Livâi
Çorum

Emir Ahmet Medresesi Müderrisi
Şevket efendinin yedindeki
vakfiye suretidir

Mühür mutabık ve meali vaki
hal rayipten ari idiği
24 Zilkade 1327
Emini fetva Müneyyizi ilâmeti
şerife

Fi Recep 1327
Kadı Zade Hasan Hayri el
mevlel hilâfe bi medine'i Çorum
nemikahül fakir gufire leh
Mühür (Hasan Hayri)

No. 395

Merkezi liva olan medine,i Çorum'un Emir Ahmet mahallesinde vaki Şerife Hatun İbneti Elhacı Mehmet Medresesi vakfının mütevelli Şorbacı Zade Mehmet Şevket İbnil müteveffa Mehmet Arif medine'i mezbure mahkemesinde makud meclisi şeri şerifi Enver de takriri kelam ve tabiri anil meram edüp gallesi medresei mezkure derununda vaki Cami'i Şerifin tamir ve termimine ve masarifi şemi ve ruganına meşruta eshabı hayrattan merhum Hacı Abdurrahman zade Hacı Mehmet Ağanın vakıf müsekkafatından Çorumun bezazlar arasasında kain tarafları Bakal oğlu Hacı ef. ve Mandacı oğlu Ömer dükkunları ve iki tarafı tariki âmi ile mahdut ve malummul hudut bir kıta dükkânının derdest ve sicillatta mukayyet vakfiyesi ve ihticace salih senedi şerisi yok isede teamülü kadim vechile dükkânı mezbure sinini vefiredenberi bilâ niza cami'i mezbur mütevelli'i esbak ve sabıkları tarafından beher sene icar ve medresei mezbure ile cami'i mezbur namına tasarruf olunagelmekte olduğundan hususi mezkâr bi garaz erbabı vukuftan istihbar olunup ber veçhi muharrer şartı vakıfı ve dükkânı mezkurun vakfiyetini natık yedimê bir kıta hucceti şeriyye itası matlubumdur dedikte hakikatı hal mütavelli'i mumailiyhin bâlâda best ve beyan eylediği minval üzere idüğü Emir ahmet mahallesi ehalisinden Ayvalı Hafız İsmail ibni Halil ve Sağrıçı mahallesinden Yancı zade hafız Osman bin Sait ve Hacı Recep mahallesinden Timurcu oğlu mulla Seydi ibni

Hüseyin ve Kara Keçili mahallesinden Asas oğlu Arif ibni elhacı Ebubekir ağa nam kimesnelerin alâ tarıkışşehade işbu meclisi şeride ihbarlarile zahir ve mütehekkak olmağile bu surette bedeli icari medresei mezkure ile camii şerifi mezburün tamir ve termim ve masarifi şemi ve ruğan ve sairesine meşrut dükkânı mezkurun merhum mumaileyh Mehmet aganın vakıf müsekkafatından olduğu tahakkuk etmeğın mahüvel vaki bittalep katbolundu fil yevmittasi eşer min Cemaziyelahir lisene sebun ve işrin ve selâse mi'e ve elf 1327

Huzuru Sami'i Mutasarrıfı Ekremiyyeye

Saadetlu efendim haziretleri

Çorumun çarıkçılar arastasında kain hala milken mukayyet ve malümül hudut bir kita dükkân mütevellisi bulunduğum kırkşar dairesi derununda vaki camii şerifine meşrut merhum sahübül hayrat hacı Abdurrahman zade hacı Mehmet ağa tarafından mev-kuf bulunduğu merbutan taktim kılınan hucceti şeriyenin mü-taleasiyle müsteban buyurulacağından dükkânı mezkuru vakfı mez-bur namına muamele ve muktazi tapu senedine raptı zımında de-vairi aidesine havale ve istikmalı muamelesi marazında istita eylerim.

12 Receb 1327 ve 18 temmus 1325

Vakfı Mezbur Müte velisi
Mehmet Şevket

Numro 248. Dükânı mezkûrün kadimen vakfolduğu emlak nizam nâmesinin neğrindenberi milken kaydine tesadüf edilmemiştir ve si-yakı hucceti şeriyeden anlaşılmağile ve bu misillü icare'i vârideye tabi akarâtın tapu dâirelerinde kaydi bulunmamasıda tabi'i olmağile tashihi kaydi için nazareti celileden usulen emir istihsaline bittabi mahal olmayacağından ber mucibi hucceti şeriyeye edâyi içabının vergü memurluğuna tevdi'i zımında muhasebe'i livaye takdim olu-nur. 12 Teşrin evvel 1325

Çorum Sancağı Defteri
Hakani Memuru

Vergü Memurluğuna 12 - Minih

İşbu istita münderecatile defteri hakani memurluğunun derkenâ-ri ve merbutu hucceti şeriyeye bil mutelâ'a kayde muracaât olun-dukta mezkûr dükkân bezazlar mevkiinde elli üç nümeru ile milk olarak mukayyet ve binde on vergü ile mükellef bulunduğu anlaşıl-mış ve bu misillü bir cihete vakıf ve tahsis kılınan emlakın vakfiy-yesine dâ'ir ciheti şerriyyeden verilen huccetin evvel emirde fet-vahane'i celileden tasdik olunduktan sonra Defteri Hakâni Nazare-tince ol milkin kaydine şarh verilmesi iktiza edeceğinden vergüye âid muamele badehu ifa edilmek üzere merbut hucceti şeriyenin ev-kaf idaresince tescil ve berai tastik makami celili meşihatpenâhiye tisyari iktiza eder olabada ferman. 13 - Teşrin evvel 1325

Muhasebeci
Süleymani Vehbi

Vergü Memuru
Ali Rıza

Numeru 197 939 Kaleme 14 - minih

İfayı muktazası zımında defteri hâkani memuriyetine tevdi kı-lınur. 14 - minih

Müdiri Tahrirati Livai Çorum

Marbut Hucceti şer'i bu kerre defterhane'i Âliden tastik ettiril-miş olmağile derkenari sabıka arz olunduğu vechile muâmelei lazı-masının icrası zımında muhasebe'i liveye tevdi kılınur.

6 Kânunu sani 1325

Çorum Defteri Hâkani Memurluğu

Mezkûr dükkânın vakfiyeti hakkında istihsal olunan hucceti şer-iyenin bu kerre babi vâlâyi meşihat penahiden 24 zilhicce 1327 ta-rihile tasdik olunduğu görülmüş dükkânın kaydının vakfa tahvili lâ-zımadan bulunmuş olduğundan binde on hesabile vergice mukayyet olan üç bin beşyüz kuruş kıymetinin binde dörde tahvili hususunun meclisi idarece tahti karara alındıktan sonra beher sene harcı muha-sebe ile mükellefiyeti için evkaf idaresince muamele ifası lâzımadan bulunduğundan meclisi mezkûr ile evkaf idaresiae emir ve havale ba-bında ferman.

Vergü Memuru
Mustafa Rifat

Muhasebeci
Süleyman Vehbi

Meclisi idareye

Numro 1295 işbu muameleli arzuhal ve merbnt hücceti şeriyeye ve muhasebenin berkenarı okundu hücceti mezkurenin meşihatte musad-dak olmasına mebni dükkânı mezkurun vakfolması hasebile vergüsü-nün binde dörde tabvil ile muamelesinin rüy' eti hususunun dahi ev-kaf idaresine havalesine karar verildi.

11 kânunusâni 1325

Meclisi İdâre'i Çorum

Evkaf İdaresi (1)

Not:

(1) Bu Vakfa âit elimizde aşağıya yazdığımız iki berat hulasası dahi bulunmaktadır.

1 — Evkafı Mülhakadan Çorum Kazasında Emir Ahmet Mahallesi sakinlerinden Şerife Fatma Hatun binti Mehmedin mahalle'i mezkürde kâin Medresenin Şehri on kuruş vazife ile Müderrislik cihetinin tevcihine dâir varid olan inha üzerine kuyudi lâzıması bilihraç ciheti mezkûre mutasarrıfı Mehmet Arifin vefatıle mahlulundan ledeyil imtihan ehliyeti nümâyân olan oğlu Mehmet Şevket uhdesine tevcihi münasip görülmekle berat verilmiştir. 18 - Sefer 1327

2 — Medine'i Çorum Mahallâtından Emir Ahmet mahallesinde Kırklar Medresesi denmekle maruf Medresenin derununda kâin Cami'i Şerifin İma-met Ciheti için mahalle'i mezkûre sakinlerinden Damad Zade Ebu Bekir bin Feyzullahın Vakfı olan Moydablar sukunda bir ve uncular sukunda birki ceman iki bab dükkân Gallesine Mutasarrıf olmak üzere cami'i şerifi mezkürde imamet cihetinin tevcihine dair varıt olan inha üzerine kuyudi lâzıması bilihraç muamele,i kalemiyyesi ledeyil icra ciheti mezkûre Muta-sarrıfı Mehmet Arifin vuku'i vefatıle mahlulunda ve büyük oğlu Mehmet Şevketin İstinkâfından ledeyil imtihan Ehliyeti nümayen olan diğer oğlu Rifat uhdesine tevcihi mahkeme'i teftişten tanzim olunan ilâm üzerine ma-kami nazarâtın ifadesi üzerine bu berat verilmiştir. 20/Rebiül Evvel 1327

- Sülo — Ape,Nastoru istemiyor demiştin. Gönlü olmuş demek
- Artoku — Yok canım, zavallının iki gözü iki pınar, durma-dan ağlıyor. Dünyada o murdar herife varmam, bu işe bir çare bulunmazsa kendimi öldürürüm di-yor. Acıyorum kızcağıza doğrusu.
- Sülo — Yaa.. Mercimek furunda demek.
- Serkis Ahmet — Ha şunu bileydin beyzadem. Artoku gibi kiyak ci-vanı görüncez, şimdi Ape de can kalır hiç? Çıra gibi tutuşuordur.
- Artoku — Sende her şeyin alayındasın..
- Sülo — Ayol biz sana âşıklık oyunu yap dedik, âşık ol demedik. Korkarım işi ciddileştirdin.
- Artoku — Ah kardaşım ah! Kurduğum tuzığa kendim düştüm. Emin olunuz ki bu belâlı işten kurtulmak için gün lerdir nefsimle savaşıyorum. Fakat ne mümkün, ihtiyar elde değil.
- Serkis Ahmet — Zo! de ki ağnaalım, alef saçağı sarmıştır?
- Artoku — Yine soğuk şakalar.
- Serkis Ahmet — Soğuk şakadır velakin şifadır, hararet keser.
- Artoku — Her zamanı bir bilme Ahmet..
- Sülo — Yook.. kızmaca yasak, sükûnetle anlat bakalım. Şimdi ne yapmak istiyorsun.
- Artoku — Bende akıl mı kaldı ki ne yapacağımı soruyorsun. Ne derse onu yapacağım.
- Sülo — Kim ne derse?
- Artoku — Kim olacak Ape
- Sülo — Ne diyormuş ape bakalım.
- Artoku — Ne diyecek beraber kaçalım diyor.
- Sülo — Yaa... Kaçmak o kadar kolay mı?
- Artoku — Apeye göre çok kolay.
- Sülo — Kolayı nasılmış?..

- Artoku — Nasıl olacak, Nikonya'ya giderken gelin alayından kaçırım diyor
- Sülo — Tuhaf şey ..
- Artoku — Evet. Alay dört beş yüz kişilik bir kafile olacakmış, ikiyüz kadar silâhli, gerisi hademe, haşeme, kuru kalabalıktan ibaret, Apenin maiyetindekiler kendine sadık adamlar olacak, belirli bir yerde bulununuz, bunların yardımıyla kimseye sezdirmeden kaçır yanınıza gelirim, gerisini de siz başarın diyor.
- Serkis Ahmet — Hay ağzını öpeyim öylesem, kalanını da bana bırakın, karı fendi derler buna. Şeytandan mek bannak üstündür demişler ise fena lâf etmişler.
- Artoku — Haşöyle, a kardaş hiç olmazsa dil yardımın olsun.
- Sülo — Öyle kahirli söyleme, değil dil yardımı, icabederse can yardımı bile yaparız.
- Artoku — Suçumu bağışlayın, ne söylediğimi bilmiyorum.
- Sülo — Zararı yok bunlar olağan şeyler, burada yapılacak bir işimiz de kalmadı. Gelin alayından önce yola çıkabiliriz. Sen konak yerlerini öğren ona göre tertibat alalım.
- Artoku — Öğrendim kardaşım öğrendim. Her gün bunları konuşuyoruz. altı saat kadar ilerde Nikonya yolundaki çamlıkta, büyük pınarın başı ilk konak yeri olacak.
- Sülo — Çok iyi, biz de pınarın kuzeyinde dört beşyüz adım ileride çamlıkta gizleniriz. Apeye söyle, ikişer keşik ıslık parola olacak.
- Artoku — Hay Allah sizden razı olsun, sevincimden çocuklar gibi ağlıyacağım. Ne diyeceğimi, nasıl teşekkür edeceğimi bilemiyorum.

- Sülo — Teşekkür felan, hep yadırgı sözleri bunlar, bırak boş lafları da sen şimdi Tokada bir mektup yaz. Son havadisleri bildir.Kuş diline çevirmeyi unutma. Kim bilir belki ele geçer, güvercine bağla gitsin. Ahmet sen de yapılacak işleri anladın sanırım. Denkleri bağlat, hemen yola vur. Biz de iki gün sonra çıkarız.
- Serkis Ahmet — Baş üstüne beyzadem

Meclis : 3

Sülo - Artoku - Serkis Ahmet

(Yürüyüş halindeki atların nal sesleri, atları durdurmak için kullanılan ıslıklardan sonra sesler kesilir.)

- Sülo — Altı saattir at koşturuyoruz. Bizde de atlarda da hal kalmadı. Şu suyun başında bir kaç lokma atışdıralım. atlar da yem kestirsin.
- Serkis Ahmet — Sülo beyim, cenabınız ne ki emredoorsunuz doğru deorsunuz.
- Sülo — [Yüksek seste] Ape! Artokul atlarla uğraşmayı, verin uşaklara. Yemlerini taksınlar. Siz terkilerde yiyecek ne varsa onları getirin. (Kısa bir sükût) Sofrayı biraz daha yaklaştırın. Daha daha.. Haşöyle şimdi oldu. Oturun bakalım hem yer, hem konuşuruz.
- Serkis Ahmet — Oof... öyle yorulmuşum ki vücudumun her teli bir makam çaloor..
- Sülo — Ne yaparsın Ahmet.. Yorulduk amma boşa da gitmedi.

- Serkis Ahmet — Doğru beyzadem doğru, öyle usturubunda bir iş oldu ki ne şiş yandı, ne kebab.
- Sülo — Bize kalsaydı muşakak bir patırlı çıkarırdık. Aferin Ape'ye akıllı kız vesselam.
- Serkis Ahmet — He... Ne deorsunki, karı kısmı derler buna. Şeytandan mek bannak üstündür demişsem yağışdır zo? gece yarılara kadar atdırmış çarmakçuru, attırmış çarmakçuru, başlamışlar hımbillar horlamağa belki de hâlâ horloorlar..
- Sülo — Artoku! ne sen yiyorsun, ne de Apeye fırsat veriyorsun. Durmadan konuşalım diyorsun. Türkçe söylemeniz de biz de anlasak.
- Artoku — Ne yaparsın beyim. Kusura bakmayın yorgunluk iştah kaçırıyor.
- Sülo — Anlaşıldı bunlardan hayır yok. Ahmet! biz de ikimiz konuşalım bari
- Serkis Ahmet — Cenabınız Urumca ağnamoorsunuzda sıkıloorsunuz Kumru gibi öyle laflar edoorlar ki kulaklarım hep o yana uzanoor.
- Sülo — Duyduklarını bana da anlatsan olmaz mı?
- Serkis Ahmet — Neden olmocmuş, sanki cenabınız yabancıdır? Artoku beyzadem müslüman türk olduğunu söyloorda, öncez yalan laf ettiğinden af dileorsa, Ape de deorki, ben diline, dinine değil sana sevdalanmış etmişem, ölüncez seninleyim Artoku da cevap edeorda, bu bal gibi lafları eden dudakları pos ederdim. emme velâkin utanıorum deor.
- Artoku — *(Hiddetli)* yine münasebetsizliğe başlama..
- Serkis Ahmet — Ne kızıorsun sanki yalan deorom.
- Sülo — Darıldım Artoku sana. Beni yabancı yerine koyuyorsun. Aşk olsun Ape'ye çok iyi söylemiş, ikimiz de

- genç ikiniz de güzelsiniz. Birbirinizin dengisiniz. Allah sevdanızı artırsın. Mademki gizli konuşmak istiyorsunuz, kalkın bakalım, at üstünde sohbet daha tatlı olur.
- Serkis Ahmet — A beyzadem atların torbası daha dolu duroor, şu su başında biraz daha dinlensek, Artoku beyzadem de sazını çıkarsa biriki deyiş dese, zefklansak, günaf olur sanki.
- Sülo — Pekei, pekei, Artoku! lafı kes de al şu sazı bakalım
(Kuş sesleri arasında saz ve türkü başlar. Sazla gezintiden sonra uzun hava.)
- Saher yeli sen yellerin başısın
Uğrun uğrun yare selam taşırsın
Çöz düğmeyi siyah benler üşüsün
Dara zülüfleri es saher yeli
(Ara nağmesi, hep birden)
- Gidin bulutlar gidin
Yarime selam edin
Yarım uykuda ise
Üstüne gölge edin
(Sazla gezindikten sonra, uzun hava.)
- Saher yeli varımı sana zararım.
Yar yitirdim uğrun uğrun ararım
Üç güneydi benim kavlü kararım
Dört gün oldu daha yarım gelmedi.
(Ara nağmesi, hep birden)
- Bülbül geldi yaz geldi
Yanıma bir kız geldi
Ben cihanı neyleyim.
Yarimden avaz geldi.

Serkis Ahmet — Yaşa Artoku beyzadem yaşa .

Sülo — Eehh; artık keyfler tamam, çekin atları bakalım.
Birazda at üstünde söyleriz.

(Üzengi şikirtularından sonra nal sesleri arasında git ikçe uzaklaşan türkü sesleri)

(Uzun hava)

Davran da Kır atım yokuşa davran
Yokuşun başına dayandı kervan
Beşyüz atliya da olurum savran
Davran da Kır atım yokuşa davran

Atımı da çektim binek taşına
Elim ulaşmadı eğer kaşına
Haydin arkadaşlar dağlar başına
Davran da Kır atım yokuşa davran

Meclis : 4

(Melik Ahmet - Artok - Sülo - Taştan - Ulaklar)

Melik Ahmet — Arkadaşlar, şanlı bayrağımız yine burçlarda dalgalanıyor. Hayli kan, can telef ettik. Aylardanberi uğraştık, amma Kaleyi de aldık. Çekilen emekler boşa gitmedi. Ummadığın taş baş yararmış derler çok doğru. Ne ise yitik bulunduda emek zayi olmadı.

Sülo — Çok şükür, yarılan baş yine düşman başı oldu. Ulu başbuğ ! Eğer siz gelmeseydiniz, huzurunuzla ulusa yeni bir şevk, yeni bir gayret verneseydiniz,

emin olunuz ki daha aylarca şu (Nikonya) önünde savaşır kalacaktık.

Melik Ahmet — Hepiniz sağ olun, varolun bütün ulus, bahusus şu Çorumlu oymağı canla başla döğüştü, Arslanlar gibi çarpıştı.

Artoku — Beli başbuğumuz. Kalenin fethini bu oymağın kahramanlığına borçluyuz diyebilirim.

Melik Ahmet — O şüphesiz, fakat kale alınmakla iş bitmedi. Asıl güçlük bundan sonra başlıyor. Biz çekildikten sonra buraları kim koruyacak. Kaleyi yıkmak savuşup gitmek var amma bunca emekler çapul için mi çekildi? Bu illeri mamur etmek gerek. Amasyanın elde kalması da bu uç ölkelerin muhafazasına bağlı,

Sülo — Öyleyse kaleyi tamir edelim, muhkemleştirelim, muhafız bırakalım.

Melik Ahmet — Eyi söylüyorsun amma, bu uç yerler az kuvvetle tutulmaz, çok kuvvet ayırmak ta bizim işimize gelmez. Başka bir çare düşünmeli.

Artoku — Ben çareyi buldum. İlyas beyin oymağı ana yurttan yeni göç etti. Henüz bir yurt tutmadı. Bu illeri Çorumlulara yurtluk ocaklık verelim. Kaleyi nasıl aldılarsa öyle korusunlar.

Melik Ahmet — Ne dersiniz?

Hep birden — Hay hay ! çok münasip, çok münasip. Uçdaki bu yaman bucağı ancak Çorumlular gibi yahşi yigitler korur (Gürültülü konuşmalar işitilir)

Melik Ahmet — (Yüksek sesle) Daştan !

Daştan — buyur ulu başbuğ

Melik Ahmet — O gürültü ne ?

- Daştan — Ulaklar gelmiş hepsi de ben önce gireceğim deyi şamata ediyorlar.
- Melik Ahmet — Hepsini de içeri al.
- Birinci ulak — Amasyadan Çavlu beyden geliyorum, dün doğan oğlunuzun kudumunu kutluyor, mübarek ellerinizden öpüyor.
- Melik Ahmet — Dilerim Tanrıdan uğurlu meymenetli olsun. Adı (Muhammet) konsun.
- İkinci ulak — Osman beyden geliyorum Eflanos kalesi alındı anahtarlarını hâkipayinize sunuyor.
- Üçüncü ulak — Beni de Hüseyin Gazi saldı. İki konak ötelere kadar güneybatı yönlerini kılıcımızın gölgesi altına aldık sağ koldan Karadona, sol koldan Serkis Ahmet ilerliyor.
- Melik Ahmet — Şükürler Ulu Tanrıya; ne mutlu günlere erdik. Her yönden sevinçli haberler geliyor. Bugün ulusun en büyük bayramı olacak. Artoku! sen şimdi gazilere cevap yaz. gazaları kutlu olsun. Eflanosun adına Osmancık, Hüseyin gazinin şenlendireceği illere de Hüseyinabat denilsün Karadonanın, Serkis Ahmedin aldıkları bucaklara kendi adları verilsin. Daştan! Mihterbaşıya söyle, divan havası çalınsun. Ulus toplansun müjdeler verelim.

(Ayrulan ayak seslerini müteakip davul, zurna sesleri duyulur, uğultulu ordu sesleri, üzenği şıkırtıları, at kişnemeleri işitilir, Davulun kuvvelli bir darbesinden sonra derin bir sükût.)

- Melik Ahmet — (Yüksek sesle) Ey Türk ulusunun şanlı beyleri, kahraman erleri, eey gerçeğe tapan, eğriyi tepen, iyiliği seven, kemliği savan, küçüğü seven, büyüğü sayan, temiz kanlı, ak alınlı, pâk yürekli, Türk

oğulları! şimdiye kadar hak uğrunda, şeref yolunda, savaş alanlarında can verdiniz, şan aldınız, ün saldınız, yüz ağarttınız, varolun! Berhüdar olun! Bugün ulusun en büyük bayramıdır. Osman Bey Eflanusu, Hüseyin Gazi Güneybatı illerini aldı. Amasyada bir oğlumuz doğdu, adını (Muhammed) koyduk. (Kutlu olsun, sağ olsun sesleri)

- Melik Ahmet — Ulu Tanrıdan şehitlerimize yarlı, gazilerimize sağlı dilerim. (Sağ ol, var ol sesleri)

- Melik Ahmet — Aylardan beri şu kale uğrunda savaştık. Hamdolsun dağlar deviren Türk zoru, bu güçlüğü de yendi, kaleyi aldık.

Eey bu çetin savaşın yiğit öncüleri! Çorumlu oymağı erleri! sizler düşmanla değil ölümle savaştınız. ölümü altettiniz. Kale burcunda ilk bayrağı siz dalgalandırdınız.

Ey Çorumlu oymağı! Sizler ulu hakan Uğuz hanın Alayuntlu kolundan, Çorumlu boyunun öz soyundansınız. Damarlarınızda büyük dedelerinizin temiz kanlarının dolaştığını bir kerre daha isbat ettiniz. Her türlü öğmeğe, her çeşit öğülmeğe lâ-yıksınız.

Şu bereketli ovalar, şu zümrüt dağlar, şu yeşil bağlara hükmeden bu kal'ayı ulus sizlere armağan ediyor. Bu değerli armağanı her varlıktan üstün tutacağınıza, kardeş kanları ile yuğurulan şu temiz topraklara düşman ayağı bastırmıyacağınıza, be-

yiniz İlyasın buyuruklarını tutacağınıza ant içiyor musunuz?

(Birçok sesler) Ant olsun Ulu Tanrıyaaa...

Melik Ahmet — *(Yüksek sesle) Kutlu olsun yeni yurt Çorumluya...*

(Yaşa varol alkışları, ordu uğultuları, davul, zurna dağılma havası çalarak sesler uzaklaşır.)

(S O N)

HALKEVLERİ DERGİLERİ

Derginin Adı	Çıkaran Halkevi	Kaç günde bir çıktı
Akpınar	Niğde	Ayda bir
Aksu	Giresun	*
Başpınar	G. Antep	*
Burdur	Burdur	*
Çoramalı	Çoruma	*
Dranaz	Sinop	*
Doğuş	Kars	*
IV Eylül	Sivas	*
Duygular	Bolu	*
Edirne	Edirne	*
Erciyes	Kayseri	*
Fikirler	İzmir	15 günde bir
Gediz	Manisa	Ayda bir
Görüşler	Adana	*
H. B. haberleri	Eminönü	*
İçel	Mersin	*
İnan	Trabzon	*
İnanç	Denizli	*
Karacağtaş	Diyarbakır	*
Karaelmas	Zonguldak	10 ayda bir
Kaynak	Balıkesir	ayda bir
Konya	Konya	*
K. Menderes	Tire	*
19 Mayıs	Samsun	*
Porsuk (Halk...)	Eskişehir	*
Taşpınar	Afyon	*
Türk Akdeniz	Antalya	*
Uludağ	Bursa	*
Ün	Isparta	*
Yeni Türk	Eminönü	*

ÇORUMLU

Çorum Halkevi Dil ve Edebiyat Şubesi Tarafından
Ayda Bir Çıkarılır

Kuruluşu : Nisan 1938

SAYI: 54

1 MART 1945

Basıldığı yer : Çorum Vllâyet Basınevî

ABONA ŞARTLARI

sayısı (20)

Yıllığı 12 sayı olarak [240] kuruş

Mes'ul Müdür : NURİ UĞUR